

EDUNVALVONTAKATSAUS

Joulukuu 2022

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan.....	3
Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina.....	4
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	12
Kärkihankkeet	13
EU+Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty).....	14
Energiaverouudistus (Laurikka)	16
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	17
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson)	18
Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo)	19
Tärkeät hankkeet	21
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	22
EU: Biodiversiteettistrategia (Välinen).....	24
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitut (Salo)	26
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta (Salo)	28
Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Välinen)	30
Luonnonsuojelulain uudistaminen (Salo)	32
Seurattavat hankkeet.....	35
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	36
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty)	37
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laurikka)	39
Ilmastonmuutokseen sopeutumis suunnitelma 2030 (Salo)	40

Yleiskatsaus edunvalvontaan

Venäjän hyökkäyssota on johtanut joulukuun alussa voimaan astuneeseen öljyn tuontikieltoon meriteitse ja G7:n sopimaan 60 USD hintakattoon venäläiselle öljylle. Sähkön riittävyyteen liittyvät huolet ovat kotimaassa kasvaneet viime viikkojen aikana.

EU:ssa 55-valmiuspaketti on jatkanut etenemistään. Sopu löytyi marraskuussa Suomelle tärkeistä taa-kanjakosektorin päästövähennyksistä ja maankäyttösektorin päästöistä ja hiilinieluista. EU:n hiilinielutavoitteeksi sovittiin 310 Mt 2030, mikä ylittää selvästi EU:n ilmastolakiin kirjatun 225 Mt tavoitteen. Tästä syystä arvioidaan, että EU:n päästövähennysprosentti kiristyi 57 %:iin 2030. Suomen maankäyttösektorin sitovaksi tavoitteeksi tuli komission kesällä 2021 esittämä -17,8 Mt 2030.

Myös meriliikenteen päästökaupan sisällyttämisestä päästökauppaan on löydetty osittainen sopu. Päästökaupasta, hiilirajamekanismista ja sosiaalisesta ilmastorahastosta on tarkoitus sopia 16.-17.12. Tällöin kaikkien pääsektorien osalta on sovittu toimeenpano EU:n 2030 ilmastotavoitteille.

Parlamentti hyväksyi kantansa **RED3-direktiiviin** täysistunnossa 13.-14.9. ja mukana on ympäristövaliokunnan esittelemä jako primääriseen ja sekundääriseen biomassaan (ks. [Beryn tiedote](#)). Trilogit alkoivat lokakuun alkupuoliskolla ja niitä on pidetty kaksi. Seuraavien arvioidaan siirtyvän vuoden 2023 alkupuoliskolle. **Energiaverodirektiivistä** on politiikkadebatti ECOFINin agendalla 6.12., mutta kokouksen päähuomio kohdistunee muihin kysymyksiin. Virkamiehille jaettiin aiemmin koko direktiivin kattava kompromissiehdotus.

Komissio antoi asetusehdotuksensa uudesta EU:n yhteisestä **hiilenpoistojen sertifiointijärjestelmästä** (Carbon Removal Certification) 30.11.2022. Esityksessä hiilenpoistot on jaoteltu pysyviin hiilenpoistoihin, hiiliviljelyyn ja hiilivarastotuotteisiin. Bery julkaisi esityksestä kommentoivan [tiedotteen 1.12.2022](#).

EU:n **kestävä rahoituksen** taksonomian asiantuntijaryhmä SFP julkaisi esityksensä taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) 28.11.2022. Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta 2023 alkupuoliskolla, konsultaatiokierroksen jälkeen.

Kotimaassa **ennallistamislainsäädännön** ja **luonnonsuojelulain** käsittely ovat kriisiyttäneet hallitusyhteistyön ja vallanneet palstatilaa mediassa. Suuri valiokunta sai marraskuun lopussa vihdoin määritettyä Suomen kannan ennallistamistavoitteisiin ja tiukensi valtioneuvoston esitystä. Luonnonsuojelulaki on eduskunnan täysistunnossa itsenäisyyspäivän jälkeen. **Metsätalouden kannustejärjestelmälain** (METKA) asetuksesta Bery jätti [lausunnon](#) 17.11.

Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa on korostunut loppuvuonna, kun tuotantoressurssien vähenemisen lisäksi keho sää haittasi kuiviketurpeen nostoa tummuvilla kentillä. Toistaiseksi mitään käytännön edistämistoimia tai hallinnollisia avauksia esim. turvetyöryhmän ehdottamasta hankeaihiosta ”kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuuden parantaminen” ei ole nähty vaan päinvastoin, kun MMM on varannut varoja turvetta korvaavien materiaalien kehittämiseen.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- Uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.
- Suomessa kansallinen kestävyysjärjestelmä toteutetaan Energiaviraston toimesta. Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirastossa kestävyyshakemusten käsittelyn odotetaan kestävän 2023 loppuun asti ja ensimmäisen kerran kestävyyttä pitää osoittaa 2024 maaliskuussa päästökauppatodentamisen yhteydessä.
- **RED2-direktiivin** kestävyystoimeenpano-ohje äänestettiin komiteassa syyskuussa ja komission toimeenpanosäädös siitä julkaistaneen joulukuussa. 10.3.2022 julkaistiin toimeenpanosäädös RED2 KHK-laskennasta ja kestävyyssertifiointista.
- Komissio on hyväksynyt 14 [vapaaehtoista kestävyysjärjestelmää](#). Järjestelmät ovat toimineet vuoden 2021 lopulta, joten sertifioidujen yritysten määrä jo noussut nopeasti
- Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Komissio reagoi viivästymiseen tekemällä esityksen päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyys osoittamiseen esittämällä siirtymäaikaa 2022 loppuun asti. Kansallisesti tämä muutos toteutettiin päästökauppalaain muutoksella, joka tuli voimaan 23.6.2022. Edelleen osa jäsenmaista ei näytä saavan valmiiksi toimeenpanoa ennen 2023 alkua.
- Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7.2021 Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa 2021. Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen 27.6.2022. Parlamentin ITRE-valiokunta äänesti heinäkuussa mietinnöstä ja täysistuntokäsittely oli 13.-14.9. Trilogit alkoivat lokakuun alussa ja niiden arvioidaan valmistuvan 2023 alkupuoliskolla.

Energiaverouudistus (Laurikka):

- EU:n pj-maa Tsekin ohjelmassa energiaverodirektiivissä etenemistä pidettiin keskeisenä. Esityksestä on politiikkadebatti ECOFINin agendalla 6.12., mutta kokouksen päähuomio kohdistunee muihin kysymyksiin. Virkamiehille jaettiin aiemmin koko direktiivin kattava kompromissiehdotus kokoukseen 10.11. Biomassapolttoaineiden vero oli mukana, mutta 10 vuoden siirtymäajalla ja jäsenmaiden opt-in -mahdollisuudella. Osa liikenteen biopolttoaineista ehdotettiin siirrettäväksi fossiilisten polttoaineiden veroluokkaan.
- Parlamentissa ECON ei ole vielä äänestänyt esityksestä ja täysistuntokäsittelyn päivämäärä on epäselvä.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Biokaasun lämmityskäyttö verotetaan EU:n minimitason mukaan 1,2 e/MW. VM antoi lakiesityksen, jonka mukaan biokaasua verotetaan direktiivin minimitason mukaan. Uuden HE:n mukaan myös RFNBO mukana.
- Jakeluvelvoitteen muutoksesta lakimuutosesitys, jonka mukaan jakeluvelvoite korotetaan alkaen 2024 ja lopputaso on 34 % vuonna 2030. Nyt myös RFNBO:t mukana. Polttoöljyn velvoitetta esitetään nostettavaksi 30 prosenttiin vuoteen 2030. Korotus tulee voimaan 2025. TaV hyväksyi esityksen muuttomattomana.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Uusi HE kannustejärjestelmäläiksi ollut valiokunnassa. Pienpuu keruu mukana työlahina. Asetusluonnos myös mukana. Asetusluonnos lausuntokierroksella per 17.11.

Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo):

- Turvetuotantoalueita on vuosina 2020 – 2021 siirtynyt ympäristöluvan viimeisen eli tuotantoalueen jälkihoitovaiheen kautta seuraavaan maankäyttöön huomattavasti enemmän kuin 2010-luvulla keskimäärin (noin 2500 – 3000 ha). Ukrainan sodan seurauksena vielä alkuvuonna 2022 odotetusta viiveestä tässä trendissä ei ole merkkejä, koska useamman vuoden kysyntänäkymää ei ole ja reilu 10 000 ha ”tilapäisesti levossa” olevaa energiaturpeen tuotantoalaa siirtynee jälkihoitovaiheen kautta seuraavaan maankäyttöön. Tässä tilanteessa jälkihoitovaiheen menettelyihin tulee saada sujuvuutta niin, että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät selkeästi viimeistään kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.
- Vuoropuhelu ympäristöhallinnon kanssa jatkuu AVIen luvituksen tehostamiseksi ja ELYjen tarkastajaresurssien priorisoimiseksi. Jälkihoitovaiheen hallinnollisia menettelyjä ja samalla tehokkaampaan hiihensidontaan pääsemistä pyritään edistämään myös nk. vihreän siirtymän hankkeiden etusijamenettelyyn pääsemällä.
- Jälkihoitovaiheen lupavaatimusten ja määräaikaisen metsitystuen ehtojen seuranta ja jatko vaikuttaminen toimialan, Metsäkeskuksen, ELY-keskusten ja MMM:n välillä keväällä onnistuneiden tukiehtojen tarkentamisen jälkeen jatkuu.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

- Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Valtakunnallinen hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä.

- Metsähakkeen käyttö 2021 kasvoi kaukolämmön tuotannossa 2 TWh ja sivutuotteiden käyttö 1,5 TWh. Yhdessä siihen liittyvän sähkön tuotannon puun kanssa n 5 TWh. Kokonaiskäytön kasvu hakkeessa ja sivutuotteissa oli 8 TWh.
- Puupolttoaineiden laitoshinnan muutos (e/MWh) hakkeella, purulla ja kuorella kesäkuusta elokuuhun oli +1,15, +0,88 ja +2,83. Edelliseen vuoden elokuuhun verrattuna hakkeen, purun ja kuoren hinnan muutos oli +2,36, +1,68 ja +2,98.
- Energiapuun kauppvoja kirjautui vuoden kolmannelle neljänneksellä tilastoon yhteensä 1,1 miljoonaa kuutiometriä. Se oli runsas neljäsosa enemmän kuin vuotta aikaisemmin
- Energiapuun kantohinta kolmannella vuosineljänneksellä oli 5,27 e/m³ kun hinta vastaavana aikana viime vuonna oli 4,52. Edelliseen neljännekseen verrattuna laskua oli kuitenkin 0,54. Hankintahinta oli 28,12 ja vastaava hinta viime vuonna oli 24,15. Eniten nousi kokopuun hinta,
- Energiapuuta korjattiin 7-10 2,584 milj. M³, siis jonkin verran enemmän kuin vastaavana aikana 2021 (2,393 milj. m³) Energiahakkeen ja muun energiapuun tuonti on enää länsituonnin varassa ja vähäistä.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.
- Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomian ilmastokriteereistä 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.
- Taksonomian asiantuntijaryhmä SFP julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Lisäesitys SFPltä tuli 28.11.2022.
- Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta 2023 alkupuoliskolla, konsultaatiokierroksen jälkeen.
- Komissio on nimeämässä uuden asiantuntijatyöryhmän taksonomiassa. Hakuaika päättyi 9.11.2022.

EU: Biodiversiteettistrategia (Välinen):

- EU:n biodiversiteettistrategian ensimmäinen sitoumus koskee sitä, että jäsenmaat aikovat edistää EU:n yhteisen 30 % suojelupinta-alatavoitteen ja 10 % tiukan suojelun saavuttamista.

- Toinen sitoumus koskee jäsenmaiden toimia, joilla turvataan luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutaso sekä toimia, joilla suojelutasoa parannetaan 30 % lajeista ja luontotyypeistä.
- [EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien Suomen kansallisten sitoumusten laatiminen](#) on aloitettu 15.2.2022. Ja kansallisten sitoumusten on tarkoitus valmistua vuoden loppuun 2022.
- Komissio esitteli ehdotuksen kansallisista ennallistamistavoitteista 22.6.2022. Hintalapuksi Suomelle voi olla tulossa 0,39 % bruttokansantuotteesta. Tämä olisi Euroopan korkeimmat kustannukset suhteessa bruttokansantuotteeseen, talouden näkymiin ja kasvuun. Monissa Suomea rikkaammissa maissa kustannukset ovat 0,01 % tasolla.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitut (Salo):

- Ympäristölupahakemuksia uusille turvetuotantoalueille ei ole jätetty lupaprosessiin parin viime vuoden aikana. AVleista on tullut lupia aiemmin jo haetuille pienille alle 10 ha:n alueille ja nykyisten tuotanto-alueiden vähäisille lisäalueille. Toimialaa koskevan vesiensuojeluohjeen tulkinta muotoutunee vasta lausunto- ja ratkaisukäytäntöjen sekä mahdollisten oikeustapausten kautta käytännössä.
- Lupaharkinnan on järkevöitynyt mm. muutamissa viimeaikojen päätöksissä liittyen lähinnä jälkihoitovaiheen vesienkäsittelyyn potentiaalisesti happamilla sulfaattimailla. Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten maksama vesistötarkkailu ja kalatalousmaksukertymä joka tapauksessa vähenevät, mikä on jo koettu monilla vesistöalueilla ongelmaksi, kun pääasiallinen maksaja poistuu eikä verorahoja saada korvaamaan näitä.
- Vesienhoitosuunnitelmien merkitys kasvaa. Turvetuotannon kannalta tämä voi heijastua jälkihoitovaatimuksiin, hidastaa suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön tai saattaa jopa rajata sitä maanomistajan tahdosta riippumatta.
- Uusi luonnonsuojelulakiesitys antaisi toteutuessaan keinot kiristää vesiensuojelun ja -hoidon tavoitteita erityisesti luvanvaraisilla toimialoilla. "One out, all out -periaate" (= yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. LSL heijastuu jatkossa vesi- ja ympäristönsuojelulakeihin, mistä seuraa erinäisten selvitysten määrän ja vaatimustason kasvu.
- Harkinnanvarainen ympäristöluvan ehtojen tarkistaminen (YSL §89) ei saa hidastaa suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön. Edunvalvonnallisessa tavoitteessa on toistaiseksi onnistuttu, kun valvovan viranomaisen harkintaa ja kehottamista on pidetty yleisesti hyvänä tapana hoitaa havaittuja puutteita sekä korjata tilanteita ilman raskasta uudelleen luvittamista lopulta varsin pienten parannusten aikaansaamiseksi.
- Jäykät ympäristölupakäytännöt jälkihoitotoimien vahvistamisineen ja viipyvät tarkastukset turvetuotannon päättyessä haittaavat suonpohjien sujuvaa siirtymistä seuraavaan maankäyttöön esim. metsäksi, pelloiksi ja kosteikoiksi. Tilanteeseen on kiinnitetty huomiota ja parannusta on luvattu. Jälkikäyttöön vapautunutta mutta ELY-keskusten tarkastusta odotti vuodenvaihteessa 2021/22 jo 16 300 ha suonpohjia. Ympäristölupaehdoista vapautumisen sujuvoittaminen kuuluu osaksi vastuullista energiaturvetuotannon alasajoa, johon viranomaisilla tulee olla tarvittavat resurssit. Seuranta ja vaikuttamista kuitenkin

kin jatketaan niin, että prosessit nopeutuisivat ja turvetuotannon päättämiseen liittyviä maastotarkastuksia voitaisiin lisätä. Toimialan ympäristö- ja resurssivastaavien ryhmä kerää tiedot tältä maastokaudelta joulukuun aikana ja raportoi niistä alkuvuodesta 2023.

- Jälkihoitovaiheen ja lupaehtojen päättymisen haasteeseen on pystyttävä vastaamaan paljon paremmin kuin tähän saakka on tapahtunut. Tähän tarpeeseen käynnissä oleva sotatila Euroopassa ja sitä seurannut, toivottu energiaturpeen tuotannon nousu ei näytä tuovan muutosta.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen korjuun edunvalvonta (Salo):

- Lannoitelaki on tulossa voimaan 1.1.2023. Siihen jäi eurooppalaisen lannoitevalmisteasetuksen (EU 2019/1009) hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin. Lisäksi huolta kasvualustavalmistajien keskuudessa ja laajemminkin kiertotalouden näkökulmasta on herättänyt tiukka fosforiraja, joka haittaa ja rajoittaa monella tapaa esim. lietteiden hyötykäyttöä.
- Epäonnistunutta edunvalvontaa asiassa lievittää se tosiasia, että epäkohdista ollaan kuitenkin laajasti tietoisia. Uuden lannoitelain vaikutuksia seurataan tiiviisti yhteistyössä mm. Viherympäristöliiton, jäsenyritysten ja eri sidosryhmien kanssa pyrkien vähentämään kohtuutonta, "kotikutoisia" riskejä kasvualustojen valmistajille.
- Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty yhteyttä kansainvälisiin kumppaneihin Baltiassa, Irlannissa, Ruotsissa ja Saksassa. EU-asioiden edunvalvontaan on hankittu yhteisesti sitä tukevia palveluita ja kokoonnuttu "allianssina" säännöllisesti. Valmisteltu yhdessä keskeisten kasvuturvetta tuottavien maiden kanssa yhteinen LULUCF-kanta sekä vaikutettu kestävän rahoituksen taksonomian delegoidun 2-asetuksen teknisten kriteerien muotoiluun (Sustainable Finance Platformilla ja poliittisten ryhmien kautta) sekä osallistuttu erilaisiin tiedonkeruuihin ja konsultaatioihin. Ruokaturvan ja ruokahävikin nousu poliittiseen keskusteluun on tuonut sekä resursseihin liittyviä haasteita että sisältöihin liittyviä mahdollisuuksia.
- Rahkasammalen korjuukohteet ja kumulatiiviset pinta-alat ovat löytyneet vuosittain 2018 lähtien www.kasvualusta.org-sivustolta. Rahkasammalen korjuutoiminta on jatkunut korjuukaudella 2022 edelleen pienimuotoisena kokeiluna ja pilotointina TKI-vaiheessa. Hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin päättyivät keväällä, samoin YM:n asettama rahkasammalen kestävän korjuun yhteistyöryhmän työ. GTK:n vetämä rahkasammalen uusiutuvuutta selvittävä parivuotinen Rahkoo-hanke on kesän myötä päässyt vauhtiin. Jäsenyritysten omarahoitteinen TKI-toiminta tukee vastuullisen korjuutoiminnan kehittymistä. Rahkasammalen Green Deal -sopimusneuvottelut ovat edenneet YM:n kanssa syyskaudella.
- Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe on julkistanut kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavan selvityksen ja laskurin, jotka voivat osaltaan luoda pohjaa vaikuttamiselle esim. EU:n tulevaan Pelloilta pöytään -strategiaan sekä Ukrainan sodan myötä akuuteiksi nousseeseen ruokaturva- ja huoltovarmuuskustelulle niin Suomessa kuin laajemmin Euroopassa.
- Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa on korostunut loppuvuonna, kun tuotantoresurssien vähenemisen lisäksi keho sää haittasi kuiviketurpeen nostoa tummuvilla kentillä. Kuiviketurververkosto seuraa tilannetta ja pyrkii parantamaan turvekuivikkeiden saatavuutta. Kuiviketurpeen merkitys siipikarjan kasvatuksessa ja luomutuotannossa on tunnistettu laajemminkin kotieläintalouden

kannattavuuskriisiin syvetessä ja Ukrainan sodan luomassa ruoantuotannon epävarmuudessa. Tois-
taiseksi mitään käytännön edistämistoimia tai hallinnollisia avauksia esim. turvetyöryhmän ehdotta-
masta hankeaihiosta ”kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuuden parantaminen” ei ole nähty vaan päinvas-
toin, kun MMM on varannut varoja turvetta korvaavien materiaalien kehittämiseen. Syksyn aikana on
toteutettu kutsuseminaari aiheesta yhdessä MTK:n kanssa.

Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Välinen):

- Marraskuussa 2022 hiilenpoistojen sertifiointikehikon luonnoksen vuotoversioon tuli mahdollisuus kommentoida. Hiilensidonta&CCUS –valiokunta sekä Biohiiliverkosto tutustuivat kehikkoluonnokseen ja kommentoivat sitä.
- Komissio antoi asetusehdotuksensa uudesta EU:n yhteisestä hiilenpoistojen sertifiointijärjestelmästä (Carbon Removal Certification) 30.11.2022. Esityksessä hiilenpoistot on jaoteltu pysyviin hiilenpoistoihin, hiiliviljelyyn ja hiilivarastotuotteisiin. Bioenergia ry näkee ([Beryn tiedote 1.12.2022](#)), että hiilenpoistoja on toteutettava päästövähennystavoitteiden rinnalla, jotta ilmastotavoitteisiin päästään.
- EU:n asetusehdotuksessa hiilenpoistojen sertifiointikehikosta on esitetty hiilenpoistoista tarkat laatukriteerit. Ja EU tulisi toimimaan sertifioivana elimenä hiilenpoistoille.
- Seuraavan talven 2022 energia-, sähkönhintaa- ja inflaatiokriisi puhututtaa paljon, mutta EU:n ilmasto-keskusteluun tämä ei ole vaikuttanut vielä. Kuitenkin keskustelunostoja ilmastotavoitteiden höllentämisestä on esitetty hieman, mutta vain hieman. Ristiriita ilmastotavoitteiden ja energiakriisin välillä on tuntunut tänä vuonna äärimmäisen suurelta.

Luonnonsuojelulain uudistus (Salo):

- Luonnonsuojelulain uudistamisen perusteena on lajien ja tiettyjen elinympäristöjen uhanalaiskehitys. Tässä uskotaan lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoihin menettelyihin.
- Luonnonsuojelulaki on tällä hetkellä poliittisesti kiistanalainen ja jakaa maan hallituksenkin rivejä.
- LsL-uudistamistyö kytkeytyy laajempiin eurooppalaisiin prosesseihin, EU:n biodiversiteettistrategiasta käytävään eurooppalaiseen ja kotimaiseen keskusteluun sekä EU:n ennallistamislakiesitykseen ([BEryn lausunto 22.8.2022](#)). Kotimaassa se liittyy suoraan ilmastolakiesitykseen, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan (MISU) ja myöhemmin useita muita lakeja, kuten maankäyttöä ja vesilakia uudistaviin hankkeisiin. LsL aikanaan vaikuttaa suoraan ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.
- Luonnonsuojelulakiesitys (LsL) annettiin useiden viivästysten jälkeen eduskunnalle keväällä 2022 tavoitteena saattaa laki voimaan kesälle 2023, mikä nyt siirtynee. Bioenergia ry antoi yhdessä monien muiden elinkeinoelämän järjestöjen kanssa osin samansisältöisen [lausunnon](#) 6.9.2021.
- Keskeistä esityksessä oli ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös ”vapaaehtoisena” kaikessa toiminnassa, jonka katsottaisiin heikentävän luontoarvoja. Lakiluonnoksessa toistuivat sanat ”on otettava huomioon”, mikä vaatisi selventämistä viimeistään oikeustapausten kautta. Onkin

nurinkurista, jos jo lakia säädettäessä se olisi niin epäselvä, että joudutaan viittaamaan tulevaan oikeuskäytäntöön sen selventämiseksi. Lain epämääräisyydestä muodostuisi tehokas lupamenettelyn hidastaja ja valitusperuste myös muulle kuin ympäristölupaa vaativalle luonnonvarojen käytölle.

- LsL:n merkitys mahdollisten muutostenkin jälkeen joka tapauksessa kasvaa metsätalouden kannalta heijastuen ohjeiden ja sertifiointien kautta.
- Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää, mikä nostaa lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia.
- Turvetuotannon volyymin ja etenkin uusien alueiden tarpeen laskiessa kiristyvällä luonnonsuojelulainsäädännöllä on välillinen merkitys. Se johtanee silti aikanaan turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen 2015 päivittämiseen.
- Soiden luonnontilaisuusluokituksen perusteet ovat viime vuosina osoittautuneet helposti haastettaviksi. Varsinkin luokkien 2–3 ja joskus jopa 1–2 rajausta haastetaan, ja luokituksen suoallaskohtaista pääperiaatetta pyritään hämärtämään myös viranomaisten ja kaavoittajien selvityksissä sekä viime aikoina myös joissakin Hiilestä kiinni -rahoitetuissa hankkeissa. Suoallaskohtaiset rajaukset on saatu viimein kaikille avoimeen GTK:n turvevarojen tilinpitoon, mutta tutkimuslaitos toteaa itsekkin, ettei niitä voida käyttää kohdekohtaisesti vaan ainoastaan aluetasolla. Käytännössä tämä johtaa luokituksen merkityksen vähenemiseen aikaa myöten, ellei kyetä vastaamaan yleisesti kysymykseen, mitä on ”suon luonnontilaa pysyvästi muuttava käyttö” ja mihin koko lt-luokitusta olisi lopulta sovellettava?

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- COP-27 päättyi Egyptissä 20.11.2022. Kokouksesta ei odotettu merkittäviä tuloksia vaikean poliittisen tilanteen takia, mutta se onnistui silti olemaan pettymys. EU ei saanut läpi tavoitteitaan mm. kirjauksesta globaalien päästöjen kääntämiseksi laskuun viimeistään 2025 ja kaikista fossiilisista polttoaineista luopumiseksi, mutta joutui silti myöntymään uuden ja epäselvän rahaston perustamiseen. Rahastolla tullaan korvaamaan ilmastomuutoksesta aiheutuvia vahinkoja ja menetyksiä (eng. loss and damage), mutta vielä on epäselvää, kuinka laajasti kehittyville maille rahaa jaetaan ja ketkä osallistuvat rahoitukseen. Seuraava COP on vuonna 2023 Arabiemiraateissa.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) uudistus oli lausunnolla joulukuun 2021 alussa. Komissio aikoo saada GBER:n valmiiksi vuoden 2022 aikana.
- Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.
- Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy European kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta. Ongelmana esityksessä on muodostettu uusi termi ’ilmapäästöttömät uusiutuvat’, millä heikennetään bioenergian kelpoisuutta valtiontukiin

- Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy European kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun 2021 lopulla.
- Komissio [hyväksyi kokouksessaan](#) uudet suuntaviivat joulukuussa ja virallisti päätöksen tammikuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa.
- Uudet suuntaviivat tulee huomioida jäsenmaiden tukijärjestelmissä alkaen 2024.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laurikka):

- ETIP-Bioenergian toimeenpanosuunnitelmaa ollaan päivittämässä ja se valmistuu kesäkuuhun 2023 mennessä. SET-Plan konferenssi järjestettiin 9.-10.11. Prahassa. Teemana oli ”Kohti uutta SET-planina”.
- [EU:n Innovaatorahaston](#) suurten hankkeiden kolmas hakukierros käynnistyi 3.11.2022. Rahaa on jaossa 3 mrd euroa, josta 1 mrd menee innovatiiviseen teollisuuden sähköistykseen ja vetyyn, 1 mrd menee yleiseen dekarbonisaatioon, 700 milj. € cleantech valmistukseen ja 300 milj. € keskikokoisiin pilotteihin. Suuri osa tästä tukee REPowerEU:n tavoitteita. Hakemukset tulee jättää 16.3.2023 ja evaluoinnin tulokset julkistetaan Q2/2023. Avustusten jako on Q4/2023.

Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 (Salo):

- Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma ([KISS2030](#)) päätettiin ottaa seurattavaksi hankkeeksi BEryn hallituksen kokouksessa 5.9.2022.
- Suunnitelmaan liittyvän KOKOSOPU-hankkeen tulokset julkaistiin 26.8. Suunnitelman valmisteluun liittyen pidettiin lisäksi 27.9. sidosryhmätilaisuus, jonka tallenne on saatavilla tällä verkkosivulla
- KISS2030 suunnitelmaluonnos oli lausuntokierroksella 14.10. asti ja Bioenergia ry antoi siitä [lausuntonsa](#).
- MMM:stä on viestitty, että ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelmaan ja sen toteuttamiseen on mahdollista antaa toistaiseksi edelleen palautetta, ja tätä on myös pyydetty mm. H&CCUS-valiokunnalta 29.11. kokouksessa.

Bioenergia ry:n tavoitteet

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian, biohiilen ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon bio-massan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
 - kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
 - osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
 - ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
 - harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
 - järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.
- neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Vahvistamme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja aluetaloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista samalla huomioiden monimuotoisuus metsissä ja pelloilla.

Bioenergia ry on päivittänyt vuonna 2021 yhdistyksen strategian. Strategia sisältää edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2022, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä yhdistyksen vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiluokkaan: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 5 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 6 kpl ja seurattavia hankkeita 4 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU+kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano	RED3 trilogivaiheessa RED2 kansallinen toimeenpano kesken.	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, 2. vaihe selvitys 4/2022 EU:ssa energiaverodirektiivi parlamentissa ja neuvostossa 2022	Harri Laurikka
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Lakiesitykset lausunnolla 8/2022	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva, asetus lausunnolla 11/2022	Tage Fredriksson
Kotimaa: Turvetuotantoalueiden jälkikäytön sujuvoittaminen	Jatkuva	Hannu Salo

EU+KOTIMAA: RED3 JA RED2–TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tuli toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtui muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslainsäädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu:

Uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.

Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirasto odottaa edelleen komission ohjeen valmistumista, mutta on käsitellyt hakemuksia. Käsittelyn odotetaan kestävän 2023 loppuun asti.

Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut RED2 mukaista toimeenpano-ohjetta, mutta se hyväksyttiin komiteaanestyksessä syyskuussa 2022.

Vapaaehtoisia sertifiointijärjestelmiä koskeva toimeenpano-ohje julkaistiin keväällä 2022 ja 14 järjestelmää on [hyväksytty](#) toimimaan sekä muutamista ennakoarvio.

Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Komissio reagoi viivästymiseen tekeillä esityksen päästökaupan MRR-asetuksen biomassan kestävyden osoittamiseen esittämällä siirtymäaikaa 2022 loppuun asti. Kansallisesti tämä muutos toteutettiin päästökauppalaan muutoksella, joka tuli voimaan 23.6.2022. Edelleen osa jäsenmaista ei näytä saavan valmiiksi toimeenpanoa ennen 2023 alkua.

Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7.2021 Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa 2021. Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen 27.6.2022. Parlamentin ITRE-valiokunta äänesti heinäkuussa mietinnöstä ja täysistuntokäsittely oli 13.-14.9. Trilogit alkoivat lokakuun alussa ja niiden arvioidaan valmistuvan 2023 alkupuoliskolla.

REDIIBIO-projekti julkaisi [loppuraporttinsa kestävyyskriteereistä huhtikuun 2021 lopussa](#).

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.
- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta

- Vaikuttaminen on jatkunut trilogien alla Bioenergy European kautta neuvottelijoihin ja suoraan suomalaistahojen kautta
- Vaikutettiin Bioenergy European kautta ja suoraan Parlamentin ENVI-valiokunnan suuntaan sekä ITRE-valiokunnan suuntaan keväällä 2022 ja syksyllä raporttöiden suuntaan täysistunnon alla
- Vaikutettiin enakkoon komission esitykseen RED3:sta eri vaikuttamiskanavia käyttäen huhti-heinäkuussa 2021
- Vaikutettiin elo-lokakuussa 2021 Bioenergy European ja Suomen kantoihin REDIII esitykseen
- Lausuttiin eduskunnan valiokunnille loka-marraskuussa 2021
- Oltiin yhteydessä useisiin Parlamentin suomalaisedustajiin joulukuussa 2021

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallituksen energiaverouudistuksen ensimmäinen vaihe päättyi budjettiriiheen 15.9.2020, jossa lämmityspolttoaineiden verotusta kiristettiin 105 miljoonalla eurolla. Heinäkuussa 2021 komissio esitteli ehdotuksensa uudeksi energiaverodirektiiviksi. Ministeri Saarikon toimeksiannosta tilattiin VTT:ltä selvitys energiaverotuksen tiekartasta. Selvitystyö valmistui huhtikuussa 2022. Energiaverotuksen tiekartan on tarkoitus tukea yhdessä päästökaupan kanssa hallituksen 2035 hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista.

Komissio esitteli EU:n energiaverodirektiivin uudistetun version heinäkuussa 2021. Tämän neuvottelut ovat kesken neuvostossa ja parlamentissa. Esitys sisältää minimiveron kaikelle biomassalle ja turpeelle.

Merkitys

Päästökauppa ja turpeen veron korotus ovat vähentäneet rajusti turpeen energiakäyttöä. Päästöoikeuden hinta on noussut EU:n päästötavoitteen kiristyessä. Energiaverouudistukseen liittyy myös mahdollinen energiavero kiinteälle ja kaasumaiselle biomassalle. Nämä lisäisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Biomassan energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Työryhmätyön seuranta ja lausunnot, viestintä

- EU:n pj-maa Tsekin ohjelmassa energiaverodirektiivissä etenemistä pidettiin keskeisenä. Esityksestä on politiikkadebatti ECOFINin agendalla 6.12., mutta kokouksen päähuomio kohdistunee muihin kysymyksiin. Virkamiehille jaettiin aiemmin koko direktiivin kattava kompromissiehdotus kokoukseen 10.11. Biomassapolttoaineiden vero oli mukana, mutta 10 vuoden siirtymäajalla ja jäsenmaiden opt-in -mahdollisuudella. Osa liikenteen biopolttoaineista ehdotettiin siirrettäväksi fossiilisten polttoaineiden veroluokkaan.
- Parlamentissa ECON ei ole vieläään äänestänyt esityksestä ja täysistuntokäsittelyn päivämäärä on epäselvä.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti. Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamen-
taarisessa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
netaan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisääminen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittämi-
nen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon vuosittai 24000-34000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 34 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä ja kehitettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan ja julkisuuteen.
 - Vaikuttaminen kehysriihen jälkeiseen valmisteluun.
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Suora vaikuttaminen

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävää elvytystä.

TURVETUOTANTOALUEIDEN JÄLKIHOITOVAIHEEN SUJUVOITTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Turvevaliokunta linjasi syksyllä 2021, että jälkihoitovaiheen hallinnollinen sujuvoittaminen turvetuotantokäytöstä poistuvien alueiden jälkikäyttöön siirtymisen tehostamiseksi vaatii tehokasta, koko toimialan valtakunnallista edunvalvontaa ainakin vuoden 2023 loppuun saakka. Meneillään oleva Ukrainan kriisi ei vähennä jälkihoitovaiheen sujuvoittamisen tarvetta, vaikka se voisi väliaikaisesti edistää ”tilapäisesti levossa” olleiden energiaturvetuotantoalueiden ottamista käyttöön ja helpottaa hiukan painetta jälkihoitovaiheen menettelyjen sujuvoittamiseksi.

Turvetuotanto edellyttää ympäristölupaa alueelle. Se asettaa ehtoja toiminnalle alkaen alueen suunnitteluvaiheen luontokartoituksista ja muista etukäteisselvityksistä aina siihen saakka, kun alue siirtyy seuraavaan maankäyttöön, kuten metsäksi, pelloksi tai kosteikoksi. Turpeen noston lähestyessä loppuaan, siirrytään alueella luvanhaltijan esittämällä suunnitelmalla ja ilmoituksella tällä hetkellä vuosia kestävään *jälkihoitovaiheeseen*. Se sisältää ympäristölupaehtojen toteuttamisen ennen kuin alue voi vapautua ELYn lopputarkastuksen jälkeen suunniteltuun *jälkikäyttöön*.

Bioenergia ry:n jäsenkyselyn mukaan vuodenvaiheen 2021/2022 tilanteessa jälkihoitovaiheen pinta-ala oli vuodessa lähes kolminkertaistunut yli 16000 hehtaariin. Lisäksi energiaturpeen kysynnän vähentyessä ”lepuutettuja”, mutta tuotantokelpoisia alueita oli noin 20 000 ha. Määrä on kolmessa vuodessa yli kaksinkertaistunut. Tilanne syksyllä 2022 ei anna aihetta olettaa trendin muuttumista Ukrainan sodan seurauksista huolimatta.

Erityisesti Pohjois-Suomessa jälkihoitovaiheen hallinnolliset menettelyt eivät ole pysyneet perässä. Jälkihoitovaihe venyy helposti pitemmäksi kuin olisi toiminnanharjoittajan ja maanomistajan sekä seuraavan maankäyttömuodon kannalta järkevää. Jos jälkihoitotoimien vahvistaminen tai lopputarkastukset viipyvät esim. yhden maastokauden yli, joudutaan usein samalla tinkimään hiilinielutavoitteista ja hyväksymään eri osapuolille aiheutuvat lisäkustannukset ja viiveet. On myös esitetty esim. talousvaliokunnan kuulemisessa, että jälkihoitovaiheen luvituksen olisi päästävä nk. vihreiden hankkeiden ohituskaistalle lupa- ja hallinto-oikeusmenettelyissä

Merkitys

Energiaturpeen nopea alasajo kysynnän romahdettua on ajanut alan yritykset pohtimaan taakaksi muodostuneiden turvetuotantoalueittensa käyttöä. Alueilta kuitenkin juoksevat tarkkailukulut ja muut kustannukset, vaikka tuloja turpeen myynnistä ei enää olekaan odotettavissa. Jos jälkihoitovaihe pitkittyy, maanomistajat menettävät myös monissa tapauksissa mahdollisuuksiaan hakea tarjolla olevia tukia esim. metsitykseen. Olipa kyse mistä maankäyttömuodosta tahansa, olisi tärkeä pelkästään ympäristötavoitteidenkin takia

voida siirtyä siihen suunnitelmallisesti ja saumattomasti turvetuotannon loputtua. Myös viranomaisten kanalta viive aiheuttaa lopulta suuremman hallinnollisen kuorman, ellei jälkihoitovaihetta pystytä olennaisesti käytäntöjä ja resursseja kehittämällä sujuvoittamaan.

Tavoite

- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen lupaehtoihin, jälkihoitotoimien vahvistamiseen ja päätöksiin niin että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät noin kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.
- Sovittaa yhteen ja seurata metsitystuen menettelyjä ja turvetuotannon jälkihoitovaiheen lupaehtoja ja toimia erityisesti kasvittamisen ja tuhkalannoituksen osalta.
- Saada turvetuotannon jälkihoitovaiheen ympäristöluvitukset osaksi nk. vihreän siirtymän ohituskaistan hankkeita sikäli, kun niihin lainkaan on sovellettavissa erillistä lupamenettelyä (Pohjois-Suomessa).

Keinot

- Aidon, ratkaisuhakuisen ja aikataulutetun vuoropuhelun vahvistaminen ympäristöviranomaisten kanssa YM:n asettamassa koordinaatioryhmässä sekä alueellisten lupaviranomaisten ja ELYjen kanssa. Asian edistäminen viestinnällä myös poliittisesti.
- Yhteistyö muiden järjestöjen, kuten MTK:n ja yrittäjäjärjestöjen sekä kuntien ja tutkimuslaitosten kanssa
- Metsitystuen myöntämisestä vastaavien viranomaisten, ympäristöhallinnon ja toimialan yhteydenpito kevään aikana tuotti tuloksia ja tarkensi ohjeistusta. Seuranta jatketaan ja kootaan syksyn aikana tulokset osin uudistuneesta metsitystuen ohjeistuksen käytännön vaikutuksista.
- Aktiivinen tiedonkeruu ja viestintä asiasta myös julkisuuden kautta, kun jäsenyritysten pinta-alakysely valmistuu vuodenvaihteen 2022/23 jälkeen.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: Kestävä rahoitus	Taksonomian 1. delegoitu asetus vahvistettiin 12/2021	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020, Neuvoston kanta 10/2020, Parlamentin kanta 4/2021, Ennallistamisesta lain-säädäntöesitys 6/2022	Niina Välinen
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	Jatkuva 30.11.2022 Komission asetusehdotus	Niina Välinen
Kotimaa: Luonnonsuojelulain uudistus	Syksy ja alkutalvi 2021; LsL:n osalta mahdollinen jatkovalmistelu 2022; soiden luonnotilaisuusasteikko liittyy valmis-teilla olevaan kaavoitus- ja rakentamislakiin	Hannu Salo

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITYT)

Tilannekuvaus

Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.

Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP). Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG). SPF uusitaan 2023 ja haku on käynnissä 9.11.2022 asti.

Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.

SPF julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Esitys komissiolle valmistui maaliskuussa ja lisäesitys marraskuun 2022 lopussa. Komissio antanee oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta alkuvuodesta 2023.

Hallitus ja eduskunta muodostivat ensimmäiseen taksonomia-asetukseen kielteisen kannan marraskuun 2021 lopulla. Valtioneuvosto on muodostanut ennakkovaihtamisen kannat ympäristötavoitteista joulukuun lopulla 2022 ja asiaa on käsitelty eduskunnassa keväällä 2022, jolloin myös muodostettiin varsinaiset Suomen kannat.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajauksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävän rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävän biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyysmääritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävää myös tämän lainsäädännön puitteissa.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä

- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu Suomen kannanvalmisteluun kestävästä rahoituksesta sekä viestitty muutostarpeita suoraan komission kabinetteihin viime vaiheeseen asti ennen ilmastokriteerien delegoidun asetuksen antamista.
- lausuttu luontokriteerien luonnokseen kestävä rahoituksen foorumille lokakuun 2021 alussa
- Vaikutettu Valtioneuvoston ja eduskunnan vastustavan kannan puolesta syys-joulukuussa 2021

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (VÄLINEN)

Tilannekuvaus

EU -komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkoi EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaisesti vuonna 2020 julkaistiin bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella arvioidaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehu-kasvien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistettäväksi asiaksi. Suomessa ei olisi mahdollista kasvattaa vuotuista hakkukertymää 80 milj. m³:iin lisäämällä samanaikaisesti talousmetsien luonnonhoitoa ja suojelua, jos halutaan säilyttää tulevaisuuden hakkuumahdollisuudet (KEIMO-hankkeen skenaariolaskelmat, 2021).

EU:n biodiversiteettistrategiassa painotetaan suojelualueiden lisäämisen ohella ennallistamisen merkitystä. Strategiaan on kirjattu, että komissio tulee esittämään EU:n ennallistamistavoitteiksi oikeudellisesti sitovat ehdotuksensa. Ensimmäinen sitoumus koskee sitä, että jäsenmaat aikovat edistää EU:n yhteisen 30 % suojelupinta-alatavoitteen ja 10 % tiukan suojelun saavuttamista. Tiukan suojelun tavoitteeseen sisältyy kaikkien jäljellä olevien vanhojen ja luonnonvaraisten metsien suojelu. Toinen sitoumus koskee jäsenmaiden toimia, joilla turvataan luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutaso sekä toimia, joilla suojelutasoa parannetaan 30 % lajeista ja luontotyypeistä.

[EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien Suomen kansallisten sitoumusten laatiminen](#) on aloitettu 15.2.2022. Ja kansallisten sitoumusten on tarkoitus valmistua vuoden loppuun 2022.

Ruotsi aikoo tehdä ennallistamisasetuksesta ns. toissijaisuuslauselman. Suomessa on annettu paljon kritiikkiä hallitukselle ja eduskunnalle, ettei tällaista toissijaisuuslauselmaa ehditty tehdä ajoissa.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärki-hanke. RED2 toimeenpantiin kansallisesti vuonna 2021. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia ja uusi 2030 ilmastotavoite ovat johtamassa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön. Biodiversiteettistrategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epätarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan 2020 julkaistun EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon
- Seurata ja vaikuttaa oikeudellisesti sitovien EU:n ennallistamistavoitteiden valmisteluun
- Viestiä biodiversiteettistrategian toimeenpanon etenemisestä ja ennallistamistavoitteiden valmistelusta

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan viranhaltijoita

- Komission julkaisi ehdotuksensa ennallistamistavoitteista 22.6.2022.
- EU:n ennallistamislainsäädännön kustannuksiksi Suomessa on arvioitu 0,9 miljardia euroa, mikä on EU:n kolmanneksi suurin Ranskan ja Espanjan jälkeen. Vastapainoksi kustannuksille Suomelle arvioidaan tulevan EU:n jäsenmaista toiseksi suurimmat hyödyt, eli n. 9,7 miljardia euroa/v.
- Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategian on määrä valmistua alkuvuodesta 2023. Strategiaa toteuttava toimintaohjelma käynnistyy pian tämän jälkeen.

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyivät viimeiselle vesienhoitokaudelle 2022 – 2027 osana muuta vesipoliittikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.). Niiden velvoittavuus on tämänhetkisen oikeuskäytännön ja EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä varsin laaja, eivätkä meneillään olevat ja päättyneet oikeusprosessit Euroopassa näytä muuttavan oikeuskäytäntöä.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä myös turvetuotannon ympäristölupia vielä nk. jälkihoitovaiheessakin (edeltää lupaehtojen loppumista ja suonpohjan siirtymistä seuraavaan maankäyttöön). Yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa (one out – all out -periaate) saattaa johtaa lisävaatimuksiin myös voimassa olevan ympäristöluvan ehtoihin tai uuden ympäristölupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan sitä harjoittavan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta, jolta ei edellytetä ympäristölupaa.

Lopulliseen turvetoimialaa koskevaan vesienhoidon oppaaseen jäi pari vuotta sitten kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa. Jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Tämä liittyy läheisesti kärkihankkeeseen turvetuotannon jälkihoitovaiheen sujuvoittamiseksi. Alan kannalta riski konkretisoituu tilanteessa, jossa uusia turvetuotantolupia ei juuri enää haeta ja alueita poistuu tuotannosta kiihtyvään tahtiin. Jälkihoitovaiheeseen ja suonpohjien poistumiseen hiilinieluiksi voi muodostua tarpeeton hallinnollinen pullonkaula.

Merkitys

Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä tulkintoihin muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon yhä vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana ja myös yleistä vesistötarkkailua ja kalataloutta rahoittavana toimialana. Turvetuotannosta poistuvaa pinta-alaa oli vuodenvaihteessa 2021/22 jo yli 16 000 ha, mutta siirtymistä jälkikäyttöön haittaa hallinnollisten menettelyjen hitaus ja lopputarkastusten vähäiset resurssit.
- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vesienhoitoalueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja ja erityisen runsaasti tuotannosta poistuvia suonpohjia. Lisäpiirteenä viime aikoina on noussut myös ympäristöviranomaisen halu vaikuttaa ympäristöluvan jälkeiseen maankäyttöön, lähinnä ei-toivottuun maatalouskäyttöön, vaikka tällä ei ole juridista perustetta eikä usein järkeviä vaihtoehtojaakaan.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen, erityisesti MTK:n, ET:n sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- toimia aktiivisesti vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja vastaavat turvetuotannon nopeasti vähenevää osuutta vesien kuormittajana ja myös yleisen vesistötarkkailun rahoittajana.

- Virkamiestyönä päivitetyn turvetoimialan vesienhoito-oppaan epätarkkuudet pyritään tarkentamaan käytännön ratkaisuihin järkeviksi ennakkotapauksiksi eri vh-alueilla.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaisen vesienhoito-ohjeen tulkinta lopulta vakiintuu suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavelvoitteiden kanssa vuosittain.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Turvevaliokunta perusti "muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän" vuoden 2018 alusta. Sen nimeksi on sittemmin muotoutunut "Suomen kasvualustat ja kuiviketurpeet -ryhmä". Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Sen englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

EU:n lannoitevalmisteasetuksen (EU) 2019/1009 hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin jäi uuteen lannoitelakiin. Soveltamiseen vaikuttamisessa yhteistyötä jatketaan lähinnä Viherympäristöliiton kanssa pyrkien kaikin tavoin suomalaiselle kasvualustojen valmistajalle lankeavaa ylimitoitettua korvausvastuuta. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa, kaupunkia, kuntia ja kaupallisia kasvualustojen valmistajia antaen ulkomaisille toimijoille perusteetonta kilpailuetua.

Rahkasammalen edunvalvonnan merkitys on nousemassa, vaikka toiminta on edelleen pilottiluonteista, lähinnä TKI-toimintaa ja vähäisen yritysten määrän vuoksi rajattua. Toimintavuonna 2022 kootaan kumulatiivisesti keruupinta-alat ja kohteet edelleen www.kasvualusta.org -sivustolle. SYKEN ja POPELYn hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin sekä ennakkovalvontaan ovat päättyneet. YM:n rahkasammalen korjuun yhteistyöryhmä päättyi alkuvuodesta. GTK:n vetämä laajahko parivuotinen rahkasammalen uusiutuvuutta tutkaileva RahKoo-hanke on kesän mittaan päässyt vauhtiin. Lisäksi yritykset toteuttavat omia vastuullisen tuotannon kehittämishankkeitaan.

Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa pidetään yhteyttä kansainvälisiin kumppaneihin Baltiassa, Ruotsissa, Irlannissa, Kanadassa ja Saksassa. Akuuttina edunvalvonta-asiana kaikkia on yhdistänyt EU:n taksonomiavaikuttaminen ja siinä erityisesti komission delegoidun säädös 2, jossa on saatu toistaiseksi jonkinasteinen torjuntavoitto. Turvetuotanto on kuitenkin EU:ssa liitetty osaksi kaivostointia, ja sitä koskeva platform-työ alkaa loppuvuodesta. Uhat sen suhteen ovat ilmeisiä leimata kaikki turpeen nosto kestävämmäksi. Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe on tuottanut mm. kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavia selvityksiä ja pohjaa vaikuttamiselle esim. valmisteltavaan EU:n Pellolta pöytäan strategiaan.

Merkitys

Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turvealan edunvalvonnassa noussut edelleen sääoloiltaan keskeisissä maakunnissa heikon tuotantokesän. Eri toimijoiden välille on perustettu verkosto mm. seuraamaan kuiviketurpeeseen liittyviä aloitteita ja esityksiä tai niiden edelleen puuttuessa paremminkin edistämään niitä. Kuiviketurpeen merkitys erityisesti siipikarjan kasvatuksessa ja luomukotieläintuotannossa on tunnistettu laajemminkin, ja yhteistyö tiivistynyt eri tuotantosuuntien sidosryhmien kanssa. Suunnitteilla on kutsuseminaari ja useita muita edunvalvonnallisia toimia tämän verkoston puitteissa. Kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvää viestinnällistä aineistoa ja rahkasammalen keruun yleisohjetta pidetään ajan tasalla.

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus hyväksyttiin lopullisessa muodossaan pari vuotta sitten (EU 2019/1009, 5.6.). Sen pohjalta valmisteltiin Suomen uusi lannoitelaki. Kasvuturpeen edunvalvon-
nassa tärkeimpiä asioita onkin, miten tätä tervetullutta, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistavaa ja kil-
pailuedellytyksiä parantavaa lakia sovelletaan Suomessa ja millaiseksi ankan/vastuun periaat-
teen tulkinta kasvualustojen valmistuksessa lopulta muodostuu. Viime viikkoina huolta on herättänyt myös
tiukka fosforiraja, joka saattaa taitata tai suorastaan estää kiertotaloustavoitteita.

Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että
laajemmin myös ulkomailla. Rahkasammalen keruun pilottivaiheessa edunvalvonnan merkitys on rajoite-
tumpaa, ja tarkoitus on ollut antaa tilaa yritysten TKI-toiminnalle sekä erilaisille selvityshankkeille. Keväällä
aloitetut tunnustelut rahkasammalen green deal -sopimuksen solmimiseksi toimialan ja valtiovalan välillä
ovat edenneet syksyn aikana.

Tavoitteet

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja kuiviketurpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun
edellytysten edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhtei-
sissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viran-
omaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Ankan vastuun periaatteen järkevä soveltaminen ja lieventäminen kasvualustojen valmistamisessa.
- Vakiinnuttaa myönteinen toimintaympäristö pitimmällä aikavälillä rahkasammalen keruuseen ja käyt-
töön.
- Kuiviketurveverkoston toiminnan kautta koordinoitu edunvalvonta.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen ja ylläpitäminen keskeisten alan toimijoiden ja viranomais-
ten kanssa
- Lannoitelain ankan vastuun soveltamisen seuranta yhteistyössä mm. VYL:n kanssa
- Yhteydenpito GME:n ja muiden kasvualustatoimijoiden kanssa maailmanlaajuisesti
- RPP-sertifioinnin koordinaation avulla vastuullisuuden pohjan vahvistaminen tulevaisuudessa
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden päivittäminen kehittämishankkeista ja käytännön ke-
ruutoiminnasta saatujen kokemusten perusteella
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden yleinen edunvalvonta yhdessä MTK:n ja muiden läheisten sidosryh-
mien kanssa.
- Seminaarit ja tilaisuudet, mm. 5.10. akuutista kuiviketurvetilanteesta ja hankevalmistelu kuiviketurpeen
tuotantomahdosta yhdessä alan toimijoiden kanssa.

HIILENSIDONTA JA –SIDONTATEKNOLOGIAT (VÄLINEN)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmastohjelma. Maankäyttösektorin hiilinelun kehityksellä ja ilmastohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin, mikä on esitelty maaliskuussa. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa, MISUa käsiteltiin erityisesti Hiilensidonta & CCUS -valiokunnassa ja Biohiiliverkostossa alkuvuonna 2022. Lausunto jätettiin 18.5.2022.

Erilaisia tapoja sitoa hiiltä ovat mm.: BECCUS (Bioenergy with Carbon Capture, Utilisation and Storage), BECCU, BECCS, DACCS (Direct Air Carbon Capture and Storage) ja CCS. Ja biohiilellä (PyCCS) on potentiaalia toimia pysyvän rakenteensa myötä pitkäaikaisena (arviolta 100-1000 vuotta) hiilivarastona maaperässä, missä sillä on useimmiten myös maanparannusvaikutusta.

Vuodenvaihteessa 2022 Bioenergia ry:hyn perustetulla Biohiiliverkostolla on keskeinen rooli biohiilialan alkuvaiheen kehittymisen tukena. Biohiilialan standardoinnin ja sertifiointin tukemista, biohiilen roolia päästökompensaatiomarkkinoilla sekä biohiilen sivuvirtojen merkitystä on selvitetty Biohiiliverkostossa erityisesti vuonna 2022. Biohiilialan kehityksen tukemiseksi Biohiiliverkosto päätti lokakuussa 2022 alkaa edistämään hankevalmisteturyhmiä: Biohiilen standardointi ja sertifiointi, Biohiilialan markkinakartoitus ja visio sekä Pyrolyysin sivuvirtojen edistäminen. Nämä hankkeet on tarkoitus perustaa vuonna 2023.

Hiilensidontateknologia-ala on Suomessa vielä hyvin uusi. Hiilidioksidin talteenottoa ja hyötykäyttöä (mutta ei pysyvää varastointia) toteuttavia yrityksiä on muutamia Suomessa, kuten DAC-yritys Soletair Power Oy sekä Riihimäellä Fortumin ja Q Powerin yhteistyö Carbon2X-konsepti. Suomea lähimpänä olevat esimerkit käynnissä olevista pysyvään hiilidioksidivarastoon CCS-teknologiaa käyttävistä laitoksista löytyvät Tukholmasta ja Oslosta. Nämä CCS-laitokset ottavat hiilidioksidia ilmasta säilöön ja kuljettavat sen pysyvään säilöön meren pohjaan (Norjaan Pohjanmerelle) pohjavesikerrostumiin tai entisille öljykentille. YLE:n tietojen mukaan Euroopassa aloitettiin 2021 vuonna 35 uutta CCS-hanketta. Vuonna 2022 CCS-teknologioista on ollut paljon uutisointia. Ja esimerkiksi betoniin (6-7% globaaleista khk-päästöistä) liitetyistä hiilensidontateknologioista, kuten betonin karbonisaatiosta kontissa ja biohiilen lisäämisestä sementtiin, on ollut uutisointia ja keskustelua paljon vuoden 2022 aikana.

Certification of Carbon Removals –konsultaatiovastaus jätettiin 2.5.2022. Ja marraskuussa 2022 hiilenpoistojen sertifiointikehikon luonnoksen vuotoversioon tuli mahdollisuus kommentoida. Hiilensidonta&CCUS –valiokunta sekä Biohiiliverkosto tutustuivat kehikkoluonnokseen ja kommentoivat sitä. Keskusteluissa hiilensidonnan sertifiointista ymmärrys aiheen moniulotteisuudesta ja laaja-alaisuudesta lisääntyi. Konsultaatiovastauksessa otimme huomioon mm. ITMO:t (Internationally Transferred Mitigation Outcomes) eli kansainväliset päästökaupan yksiköt, joita Pariisin sopimuksen (6 artikla) allekirjoittaneet maat voisivat vapaaehtoisesti käyttää, kun lainsäädäntö on siihen valmis. Konsultaatiovastauksessa Beryn kanta kallistui tukemaan enemmän minimistandardi-tyyppistä lähtökohtaa hiilenpoistojen sertifiointille, kuin täysin harmonisoi-tua EU-vetoista standardointia. Tähän päädyttiin mm. siksi, että halutaan saada hiilenpoistojen lainsäädän-

nölliset asiat ja kannustimet toimimaan nopeasti, jotta ilmastonmuutoksen hillintään pystytään vaikuttamaan mahdollisimman pian. Bioenergia ry näkee, että hiilenpoistoja on toteutettava päästövähennystavoitteen rinnalla, jotta ilmastotavoitteisiin päästään.

Komissio antoi asetusehdotuksensa uudesta EU:n yhteisestä hiilenpoistojen sertifiointijärjestelmästä (Carbon Removal Certification) 30.11.2022. Esityksessä hiilenpoistot on jaoteltu pysyviin hiilenpoistoihin, hiiliviljelyyn ja hiilivarastotuotteisiin. Bioenergia ry antoi aiheesta tiedotteen ([Beryn tiedote 1.12.2022](#)). EU:n asetusehdotuksessa hiilenpoistojen sertifiointikehikosta on esitetty hiilenpoistoista tarkat laatuksiteerit. Ja EU tulisi toimimaan sertifiavana elimenä hiilenpoistoille.

Hannes Tuohiniitty on osallistunut EU CCUS Vision Groupin tapahtumiin vuonna 2022. Hiilidioksidin kuljettusta pysyviin varastoihin laivatankeilla rakennetaan jo monessa kohteessa Norjan ja Iso-Britannian välissä Pohjanmerellä, kuten suomalaisillekin toimijoille potentiaalisessa pysyvän varaston kohteessa Northern Lights –projektissa Norjan rannikolla. Suomessa [Tampereen Sähkölaitos on tehnyt urauurtavaa selvitystä CCS:stä](#). Ja Bioenergia-lehdessä aihepiiriä on käsitelty artikkeleissa: [Hyvää nostetta hiilidioksidin talteenotossa](#) sekä [Hiilidioksidin toimiva logistiikka avainasemassa](#).

Merkitys

Hiilinielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergia-alan tarjontaan ja sovellutuksiin. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa. Hiilensidontateknologia-alalla voi olla suuri kasvupotentiaali varsinkin sellaisessa tilanteessa, jos päästöoikeuksien hinnat ovat korkealla. Joka tapauksessa myös hiilensidontateknologioiden avulla saatava hiilensidonta tulee olemaan tärkeä osa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoite

- Varmistaa, että hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.
- Hiilensidontaan liittyvän termistön parantaminen ja kehittäminen.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin.
- Tapaamiset virkamiesten kanssa.
- Hiilensidonta 2022 –seminaaritapahtuma järjestettiin verkostoitumiseen ja tiedonvälitykseen.
- Vuoden 2022 aikana työryhmä on työstänyt hiilensidontaan liittyvää termistöä.

LUONNONSUOJELULAIN UUDISTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Luonnonsuojelulakia (LsL) on valmisteltu käytännössä vuodesta 2019 saakka erilaisten selvitysten avulla sekä ohjaus- ja projektiryhmien voimin. Vaativaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin näkyvämmiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu. Työ eteni sen jälkeen virkamiesvetoisesti ohjaus- ja projektiryhmässä.

LsL:n uudistamiseen ovat luoneet tarpeita ja pohjaa mm. valmistuneet uhanalaisarvioinnit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopolitiikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin keinoihin. [Lisäpontimena on ollut EU:n biodiversiteettistrategia ja siihen liittyen komission ennallistamislakiesitys.](#)

Luonnonsuojelulain virkamiestyöryhmän esityksestä annettiin lausunto syyskuun 2021 alussa. Uudistustyötä on seurattu yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa, koska se vaikuttaa esityksessä muodossaan kaikkeen luonnonvarojen hyödyntämiseen, maankäyttöön ja niihin liittyvään lainsäädäntöön. Luonnonsuojelulakiesitys annettiin monien viivästysten jälkeen eduskunnalle viikolla toukokuussa. Lain on määrä tulla voimaan eduskunnan lopullisen käsittelyn jälkeen kesällä 2023.

Kaavoitus- ja rakentamislain (KRL) valmistelu eteni LsL:n vanavedessä. Bioenergia ry antoi KRL:sta lausunnon joulukuussa. Lausunnossa esitettiin KRL-ehdotukseen merkittäviä muutoksia ja edelleen valmistelua. Lausuntopalautteen pohjalta kaavoitus eriytettiin maaliskuussa annetusta rakentamislain tuonnemmaksi. Rakentamislain osalta Bioenergia ry:llä ei ollut huomautettavaa. Kaavoituksen ja maankäytön osalta vaikuttaminen ja seuranta kuitenkin jatkuu.

Tätä edunvalvontakatsausta kirjoittaessa luonnonsuojelulakiesitys on poliittisessa patitilanteessa, kun Suomen hallitus on ollut siitä keskenään erimielinen ja oppositio on sitä osaltaan kritisoinut.

Merkitys

LsL-uudistamistyö ajoittuu samaan aikaan EU:n biodiversiteettistrategiasta, ennallistamislain ja ilmastotavoitteista käytävään keskusteluun. Se liittyy suoraan myös Suomen uuteen ilmastolakiin ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten vesilain sekä kaavoituslainsäädännön uudistamiseen. Suorat vaikutukset LsL:n uudistamisella on ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.

Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös ”vapaaehtoisena” kaikessa luontoarvoja heikentävässä toiminnassa. Lakiluonnoksessa toistuvat sanat ”on otettava huomioon”. Tämän selventäminen, mitä se kulloinkin merkitsee juridisesti, on nyt vielä poliittisessa hyväksynnässä eduskuntavaiheessakin voitava täsmentää.

Luonnonsuojelulain merkitys ehdotetussa ja lausunnolla olevassa muodossaan laajenee olennaisesti aiemmasta. Sillä on merkitystä metsätaloudelle ja välillisesti myös puuenergian saatavuuden kannalta. Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää. Tämä ja muiden lakien kautta tulevat lisävaatimukset nostavat lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia. Lajien uhanalaisluokitus muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssä selvityselvoitteiden kasvamisena. Lakiin on kirjattu suoraan myös varovaisuusperiaate, joka lisää harkintavaltaa ja myös valitusperusteita lajien ja elinympäristöjen suojeluvästeissa.

Edelleen on kuitenkin tärkeää pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelisi kaikkia toimialoja tasapuolisesti. Lain perusteella käytön rajoituksista ja suojelualueiksi osoittamisesta tulee maksaa korvaus.

Luonnonsuojelulakiin liittyy läheisesti nykyistä velvoittavampi ilmastolaki, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma ja aikanaan myös uudistuva vesilaki. Nopeimmin uudistukset näkyvät tietenkin ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa luontoselvityksissä eriasteisesti suojeltujen lajien osalta.

Tavoite

- Poliittisen valmistelutilanteen pitkittyessä pyrkiä nostamaan vielä kaikkia niitä kohtia Bioenergia ry:nkin lausunnossa, joihin haluamme jatkossa muutosta.
- Seurata kiinteästi LsL:n valmistelua ja pyrkiä vaikuttamaan etenkin sen mahdollisiin vaikutuksiin metsätaloudessa. Turvetuotannon vähenevän ympäristöluvituksen ja jälkihoitoehtojen kannalta on olennaista kiinnittää huomiota siihen, että uhanalaisten, avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys todennäköisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitysten tasoon.
- LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa tekstiin jäi epämääräisyyksiä, joita vielä jatkokäsittelyssä olisi syytä täsmentää. Tavoitteena tulisi olla mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan. Lakiluonnoksen viittaukset alemman asteisiin säädöksiin ja ohjeisiin asettavat tavoitteen seurata ja vaikuttaa tarvittaessa näihin.

Keinot

- Jatko vaikuttaminen poliittisesti yhdessä muiden järjestöjen kanssa, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus sekä kaavoitus ja maankäyttö ovat merkittäviä.
- Määrittää jäsenkunnan ja erityisesti turvealan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet ja tarkkailla mahdollisia vaikutuksia jo luvitetuille alueille.

- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityksiin.

LsL:n uudistamisen edetessä arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käytön kannalta.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta ei ole kiistanalaista. Elinympäristöjen osalta nähtäväksi kuitenkin jää, millaisia tulkintoja alueiden rajauksissa ja suojeltavien alueiden ulkopuolisten alueiden vaikutuksesta tehdään. Turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Kokonaistilannetta seurataan alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksissa.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on muutettunakin aikanaan merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus korostuu.
- Kaavoitus- ja rakentamislaki muuttui loppuvaiheessaan, kun vain rakentamislaki annettiin esityksenä. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvää lakivalmistelua seurataan.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	komissio hyväksyy uudet suuntaviivat Q3-Q4/2021 ja voimaan 1.1.2022	Hannes Tuohiniitty
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Harri Laurikka
Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030	lausunnolla 10/2022	Hannu Salo

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopopimuksesta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa 2019 yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin. Vuonna 2021 Glasgowssa markkinamekanismeista onnistuttiin vihdoin sopimaan.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (WBA, Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa, tapaamisia virkamiesten kanssa

- COP-27 päättyi Egyptissä 20.11.2022. Kokouksesta ei odotettu merkittäviä tuloksia vaikean poliittisen tilanteen takia, mutta se onnistui silti olemaan pettymys. EU ei saanut läpi tavoitteitaan mm. kirjauksesta globaalien päästöjen kääntämiseksi laskuun viimeistään 2025 ja kaikista fossiilisista polttoaineista luopumiseksi, mutta joutui silti myöntymään uuden ja epäselvän rahaston perustamiseen. Rahastolla tullaan korvaamaan ilmastomuutoksesta aiheutuvia vahinkoja ja menetyksiä (eng. loss and damage), mutta vielä on epäselvää, kuinka laajasti kehittyville maille rahaa jaetaan ja ketkä osallistuvat rahoitukseen. Seuraava COP on vuonna 2023 Arabiemiraateissa.

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.

Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy Europen kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta.

Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy Europen kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun lopulla.

Komissio [hyväksyi kokouksessaan](#) uudet suuntaviivat joulukuussa ja virallistaa päätöksen tammikuussa. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa.

Suuntaviivat tullevat voimaan helmikuussa 2022 ja jäsenmaiden pitää ottaa ne huomioon tukijärjestelmisensä 2024 alkaen.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutettu Bioenergy European kautta kantoihin, EEAG kanta valmistui toukokuussa 2021
- kommentoitu tulevaa komission luonnosta EEAG:sta BEuropelle
- Lähetetty yhteiskirje BEuropean kanssa MMM, TEM, VM marraskuun lopulla

EU: BIOENERGIAN TKI-RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIAKESKUSTUSSUUNNITELMA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto on toiminut ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana. Toimeenpanosuunnitelma päivitetään keväällä 2023 ja se on tarkoitus julkaista vuoden 2023 EUBCE-konferenssissa 5.-8.6.2023.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- ETIP-Bioenergyn toimeenpanosuunnitelmaa ollaan päivittämässä ja se valmistuu kesäkuuhun 2023 mennessä. SET-Plan konferenssi järjestettiin 9.-10.11. Prahassa. Teemana oli "Kohti uutta SET-plania".
- [EU:n Innovaatorahaston](#) suurten hankkeiden kolmas hakukierros käynnistyi 3.11.2022. Rahaa on jaossa 3 mrd euroa, josta 1 mrd menee innovatiiviseen teollisuuden sähköistykseen ja vetyyn, 1 mrd menee yleiseen dekarbonisaatioon, 700 milj. € cleantech valmistukseen ja 300 milj. € keskikokoisiin pilotteihin. Suuri osa tästä tukee REPowerEU:n tavoitteita. Hakemukset tulee jättää 16.3.2023 ja evaluoinnin tulokset julkistetaan Q2/2023. Avustusten jako on Q4/2023.

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISSUUNNITELMA 2030 (SALO)

Tilannekuvaus

Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma ([KISS2030](#)) päivittää aiempaa, vuonna 2014 laadittua vastaavaa sopeutumissuunnitelmaa vieden sitä pidemmälle ja konkreettisemmaksi. Uusi suunnitelma päätettiin ottaa seurattavaksi hankkeeksi BERN hallituksen kokouksessa 5.9.2022. KISS2030 suunnitelmaluonnos oli lausuntokierroksella 14.10. asti ja Bioenergia ry antoi [siitä lausuntonsa](#). MMM:stä on kuultu viestiä, että suunnitelman valmistelun aikanakin ajatuksia ja kommentteja luonnoksesta otetaan vastaan.

Suunnitelmaan liittyvän KOKOSOPU-hankkeen tulokset julkaistiin 26.8. Suunnitelman valmisteluun liittyen pidettiin lisäksi 27.9. sidosryhmätilaisuus, jonka tallenne on saatavilla KISS2030-verkkosivulla.

Merkitys

Suunnitelman merkitys ilmastonmuutoksen sopeutumistoimien koordinoinnissa ja konkretisoinnissa kasvaa verrattuna aiempaan, määräaikaiseen suunnitelmaan. Erilaisten varautumis- ja sopeutumistoimien merkitys on käynyt yhä ilmeisemmäksi viime vuosina mm. metsätalouden ja monien muiden elinkeinoelämän osa-alueiden kannalta, ja on tarpeen seurata suunnitelman toteutumista ja tarvittaessa pyrittävä vaikuttamaan moniin sen esittämiin käytännön toimiin, jotka koskevat bioenergia-alaa ja sen jäsenkuntaa.

Tavoite

- Bioenergia ry:n antaman lausunnon 14.10. ja jäsenkunnalta tulevan palautteen pohjalta seurataan sopeutumistoimien etenemistä ja vaikutuksia. Bioenergia ry välittää edelleen mahdollisia jäsenkunnan kommentteja sopeutumissuunnitelmaa maa- ja metsätalousministeriössä valmisteleville.

Keinot

- Sidosryhmäyhteistyön avulla sopeutumissuunnitelman merkitystä mm. rahoitukseen, lupakäytäntöihin ja muuhun sääntelyyn tarkennetaan sekä viestitään siitä jäsenkunnalle.

- Suunnitelma oli lausunnolla lokakuussa 2022 ja Bery jätti [lausunnon](#).
- KISS2030-suunnitelman merkitystä ja toteutumista jäsenkunnan kannalta seurataan ja tarvittaessa vaikutetaan yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa.